

РЕКРЕАЦІЙНІ ПОСЛУГИ: ПОТЕНЦІЙНІ РИЗИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

С.С. Бєлєва

Національний Авіаційний університет, Інститут міжнародних відносин

У статті досліджуються особливості організації надання рекреаційних послуг в Україні. За допомогою існуючих методів оцінки ризиків з позицій інваріантності пояснюються причинно-наслідкові дії впливу на рекреацію певних видів послуг, зокрема в Азово-Чорноморському регіоні.

Результатом інтенсивного характеру економічного розвитку є виснажливе природокористування, яке зумовило потужне екологічне навантаження на екосистеми. Окрім впливу різноманітних сфер економіки, не безпідставним можна вважати негативний вплив і від споживання природних ресурсів та вплив на довкілля усіх верств населення протягом усього життєвого циклу. Цей вплив зумовлений самою сутністю існування людини, її функціонуванням у навколишньому середовищі. Але здатність «людина розумної» регулювати свої споживачські потреби, ініціювати та впроваджувати певні технології та методи раціонального природокористування могли б запобігти руйнівному впливу на навколишнє середовище. Це стосується і періоду відпочинку, оздоровлення, лікування, тобто періоду отримання рекреаційних послуг. У зв'язку з цим до організації та процесу надання рекреаційних послуг висуваються жорсткі вимоги щодо раціонального та ощадливого використання природних ресурсів, обмеження або навіть уникнення негативних наслідків антропогенного впливу на довкілля від даного виду діяльності.

У статті зокрема акцентується увага на дослідженні процесу прийняття та впровадження рішень з питань регулювання та моніторингу у сфері рекреаційних послуг на території України, в т.ч. у прибережній зоні морів. Аналізується фактичний матеріал (статистичні дані, реальні події тощо) щодо впливу на довкілля суб'єктів та об'єктів, які здійснюють свою діяльність у сфері організації та надання рекреаційних послуг. З метою забезпечення умов дотримання вимог законодавчої та нормативної бази України до сфери організації та надання рекреаційних послуг здійснено аналіз діючих правових документів щодо даної проблематики.

У зв'язку зі складністю та певною невизначеністю термінологічної сутності такої категорії, як поняття «рекреаційні послуги», існує потреба дослідження особливостей зазначеного виду послуг, визначення вимог до їх організації та споживання рекреантами, удосконалення законодавчої та нормативної бази в напрямку систематизації процесів у сфері організації та надання рекреаційних послуг й застосування превентивних заходів щодо зменшення або запобігання негативного впливу на екосистеми. У статті здійснено огляд деяких термінологічних визначень у даній сфері.

Вплив на довкілля від провадження господарських дій у сфері туризму очевидний, але достеменно не досліджений. Так, використовуючи природні ресурси, подорожуючи, отримуючи нові позитивні враження, людина має можливість відпочити, відновити свої сили, оздоровитися і навіть вилікувати певні недуги. З точки зору біологічного, соціального та економічного аспекту це – перовага сфери рекреаційних послуг для людини. Щодо відтворення, наприклад, рекреаційних ресурсів, достеменно людина намагасться зашкодити руйнівному характеру їх використання, застосовуючи ряд методів та методик для впровадження ефективного механізму раціонального природокористування та збереження екосистеми.

З метою регулювання господарської діяльності людини, зважаючи на її споживачський характер, розроблюються та застосовуються відповідні законодавчі та нормативні акти. Серед пріоритетних напрямків щодо організації та розвитку сфери надання рекреаційних послуг в Україні повинні стати обов'язкове виконання намічених відповідними програмами конкретних заходів та впровадження механізмів реалізації існуючих законодавчих та нормативних документів, застосування більш жорстких вимог щодо здійснення господарської діяльності на р. езаційних територіях та зниження ризиків у рекреаційному споживанні.

трансформационные процессы, которые были увязаны не только с переделом собственности, но и со значительной перестройкой структуры перестройкой всего хозяйственного комплекса. На примере г. Одессы можно проследить значительное снижение объема продукции машиностроения, перестройка морехозяйственного комплекса, в основном, на обработку транзитных грузов, полное закрытие целого ряда производств. В то же время, значительно усилился сектор торговли, частных рекреационных услуг, развивается предпринимательство в области морских перевозок нефти и нефтепродуктов. Наблюдается строительный бум в береговой зоне моря по строительству жилого фонда, расширению черты города и т.п.

Все выше указанное, в совокупности формирует совершенно иной, отличный от прежнего, потенциал технологического значительно усиленного негативного воздействия на морские ресурсы и экосистемы, на городскую среду обитания и прилегающие континентальные территории. Однако природоохранный комплекс города в этот же период не претерпел существенных технических, технологических и инновационных преобразований, адекватных мощности формирующегося технологического воздействия.

В связи с выше изложенным, для создания действенной системы экономико-экологической безопасности развития приморского города, необходимо осуществить комплекс научно обоснованных разработок по созданию механизмов адаптации, защиты и регулирования негативных воздействий.

В процессе разработки данной системы представляется важным исходить из следующих рабочих принципов:

- общность интересов;
- учет фактора уникальности и специфичности экономико-географического положения приморского города;
- осознание ценности ресурсно-экологической составляющей приморского региона;
- сбалансированное сочетание отраслевых и территориальных факторов в развитии приморского города;
- сочетание долговременных и краткосрочных интересов;
- гармонизация развития рынка, предпринимательства и системы экономико-экологической безопасности;
- уращение локальных интересов.

Список литературы:

1. Белоусова А.П., Проскурая И.В. К проблеме экологической безопасности. – ВІНІТИ, Проблеми омуакопей среды и природных ресурсов. Обзорная информация, № 3, 2007, М., С. 3-21.
2. Буркинський Б.В. Проблеми формування статусу і стратегії освоєння морської берегової зони України. – Одеса, ІПРЭІ НАН України, 1999. – 35 с.
3. Буркинський Б.В., Стєпанов В.Н., Харичко С.К. Природопользование: основы экономико-экологической теории. – Одесса, ИПРЭИ НАН Украины, 1999. - 350 с.
4. Буркинський Б.В., Ковалева Н.Г. Экономические проблемы природопользования. Киев: Наукова думка. - 1995. - 141 с.
5. Буркинський Б.В., Ковалева Н.Г. Экоцифизация политики регионального развития. – Одесса, ИПРЭИ НАН Украины, - 2002. - 328-с.
6. Громова В.Н. Теоретические и прикладные основы морского природопользования: экономико-экологический аспект / УМАОО «Консалтинг». - ИПРЭИ НАН Украины, 1998. - 167 с.
7. Ковалева Н.Г. Экономические проблемы экологической безопасности (региональный аспект). – Одесса: ИПРЭИ НАН Украины, 1991. - 168 с.